Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

БІБЛІОТЕКА „НОВОЇ ДОБИ“ № 4.

ГР. ПАЛАМАР

Капітал, колоніяльні народи і большевизм

КИЇВ — ВІДЕНЬ

1 9 2 0

ГР. ПАЛАМАР

КАПІТАЛ, КОЛОНІЯЛЬНІ НАРОДИ І БОЛЬШЕВИЗМ

КИЇВ — ВІДЕНЬ

1 9 2 0

Характерні прикмети новітнього капіталу — це його імперіялізм, його експанзивність. В своїй експанзивности він є заборчий, а в своїй заборчости він є брутальний, насильний. Історія капіталізму вчить нас, що шляхи, куди котилося колесо капіталу, покриті трупами, политі кровю і сльозами. Де тільки втискувався капітал, там ішли за ним насильство, розбій, гніт, розуміється під прапором несення европейської культури і християнської віри.

В який закуток земної кулі не глянемо, там побачимо, як хрест ішов попереду капіталу, благословляючи морди, насильства, визиск, рабунки і всякі инші страхіття з альбому капіталістичного ладу.

Киньмо оком на де-які факти.

Хто з нас у своїй молодости не захоплювався оповіданнями про нещасні індійські племена Америки? Хто з нас у фантазії не стискав в руках томагавка, щоб скальпувати черепи червоних, хто з нас, начитавшись цеї обридливої лєктури, не мріяв втікати в американські відвічні ліси, або прерії, щоб полювати на червону людину?

Европейський капітал, якого носителями були білі, промощуючи собі шляхи в Америку,

мордував, палив, різав, грабував, насилував, розбивав так довго, аж винищив до щенту нещасні індійські племена, а опісля ті бандитські злочинні катування представляв у сфабрикованій для молодіжи лектурі, як найгуманнійші подвиги европейської культури, затроюючи нею наші мозки.

А історія обернення Африки в колонію европейського капіталу? Це одна страшна траґедія чорної людини, яку християнсько-европейська культура кинула в кайдани рабства і згноїла нею плянтації цього материка і Америки. Дорогу в нетри Африки, в Конґо, Камерун, в область джерел ріки Нілю і и., пробито на наших очах по трупах, насильствах і звірячих злочинах на тубольчій чорній людности, під прапором „наукових" експедицій.

А яка доля північної Африки, котра в історії людської культури так велику грала ролю? Гляньмо на Египт, Тріполіс, Туніс, Альжир, Марокко і и. Ми побачимо там за останні десятки літ безперервні бунти, повстання, війни, карні експедиції проти тубольців, що розпучливо боролися і боряться з розбишацьким европейським капіталом, який ніс їм всі блага капіталістичної неволі.

Похід імперіялістичного капіталу на континент Азії не менше кровавий, не менше розбійничий і злочинний. Він ішов там двома шляхами: північним і південним. Північний

шлях репрезентований капіталом російської імперії, що в своїй немаскованій брутальности роздавив десятки народів Кавказу, перейшов огнем Туркестан і почав робити кріваві експеріменти в Персії. Російський капітал поглинув багато народів Сибіру, накинув свої сіти на Монґолію і крівавим походом через Манджурію дійшов до Тихого Океану, де стрінув свого небезпечного конкурента, японський імперіялізм.

Південний шлях репрезентований головно імперіялістичним капіталом Анґлії, який на дорозі своєї експанзії стрінув дуже небезпечного конкурента в імперіялізмі німецькім і російськім, а головно німецькім. Стрічу цих двох імперіялістичних капіталів на азійськім континенті мусіло заплатити людство морем крові в світовій війні. В тисках цих капіталів літами гинув турецький народ, страдав перський, арабський та инші народи Ісляму. Найбільшу однак мартирольоґію перебули під кулаком анґлійського імперіялізму народи індійського півострова. Він своєю нечувано вирафінованою штукою правління безпощадно давив і грабив 300 міліонів мешканців цего нещасного півострова, якого рештки колишньої велитенської культури до нинішнього дня огортають нас подивом. Ця країна діямантів і чуми, діямантів для бандитських чужих наїздників, а чуми для своїх визискуваних і доптаних

народів, стала основою і джерелом цілого світового панування імперіялістичної Анґлії.

Ця сама доля стрінула всі другі племена і народи південного азійського континенту, всі вони стали погноєм для так званої европейської культури. Навіть окружений хінським муром народ-велит, Китайці, не устоялися перед невстриманим походом капіталу, а стали для його побоєвищем і мимо своєї чисельности і старої культури не можуть визволитися від його утиску і визиску.

Одиноким народом Азії і взагалі народом світа, що не належить до білої раси імперіялістичного капіталу, а який не уляг його розбоєві, є японський народ. Це сталося тільки завдяки тому, що він зумів з'абсорбувати в себе европейську капіталістичну культуру з усіма її добрими і злими сторонами, та опертися на ці самі засоби боротьби, експлуатації та панування, що й европейські капіталістичні народи, і тому він був в силі з одної сторони оборонитися перед заливом світового капіталу з усіма його наслідками, а з другої, він сам приняв усі прикмети імперіялістичного народу.

Так отже імперіялістичний капітал наче павутинням обснував цілий світ, висмоктав усі країни економічно, а політично зробив гельотами-рабами усі ці народи світа, які в силу чи то історичних, чи ґеоґрафічних, чи економічних обставин не мали щастя стати

носіями капіталу, стати імперіялістичними народами.

Це до глибокої суті імперіялістичного капіталу вже належить, що він, щоб могти зрости і розвиватися, мусить гнобити і визискувати на всі сторони. Як хижий, дикий звірь для власного істнування, розвою, набирання сил до дальшої боротьби, він нищить, пожирає і сіє пострах між иншими слабшими звірятами даної околиці, так і хижий капітал, куди тільки впаде, там наводить жах, приносить неволю, оставляє трупи, кров, сльози. І для того, щоб визволити людину, племена, народи і взагалі ціле людство з ярма та зі всіх страхіть розбишацького капіталу, треба за всяку ціну цей капітал знищити, треба знищити цілий соціяльно-політичний лад, на якім оперте панування капіталу, а завести новий лад, лад повної справедливости, волі та свободи — лад соціялізму, де нема гноблених і гноблячих, визискуваних і визискувачів.

Боротьба за знищення капіталу вже почалася.

Початок, так сказати-б, сумерку богів капіталістичного ладу положила світова війна. Вона завдала йому смертельний удар, бо вона загнала людство в безвихідне положення страшної нужди і голоду, з якого може його вивести тільки соціялізм.

Світова війна повстала з конкуренційної боротьби поодиноких імперіялістичних держав, чи двох великих ґруп цих держав, Анґлії і Німеччини, за здобуття нових ринків, т. є. із боротьби за право гноблення і експлуатування чужих народів. В цій безпримірній війні зникнула Німеччина і її союзний блок із арени конкуренційної боротьби, а побідником осталася Анґлія зі своїм блоком, то значить, вона дістала зовсім вільну руку в володінню і експлуатації своїх колоній. Анґлія отже є нині головною представницею войовничого, активного імперіялістичного капіталу (Сполучені Держави Америки знова замкнулися в своїх границях), а коло неї ґрупуються инші поменші імперіялістичні держави, які відогривають вже другорядну ролю.

Але в світовій війні, крім мілітарних центральних монархій, зникла і деспотична, напів февдальна, російська імперія — тюрма свого і десятків чужих народів — а на її руїнах повстала нова Росія, Росія не царів а трудових мас, над якою побідно повіває прапор соціялізму. Це перша в історії людства велитенська соціялістична держава — зовсім реальна, не утопійна але науково обґрунтована, оперта на матеріяльних основах, витворених усім дотеперішнім розвоєм капіталізму. Вона скасувала приватну власність на всякі засоби продукції, вона знищила

буржуазію і решітки февдалів, вона через усунення клясовости зміряє до рівности усіх людей, одним словом, вона знищивши капіталістичний лад і практично здійснюючи соціялізм, дала початок до остаточної боротьби трудових мас усього світу за повне визволення людства зі страшного ярма розбишацького капіталу.

Панування імперіялістичного капіталу наближається до кінця. Він це чує і в цім почуттю свого кінця розпучливо боронить свої позиції.

Анґлія, як головна представниця імперіялістичного капіталу, що опанувала і висмоктує пів світа, веде перед у цій боротьбі і уживає всяких зусиль, щоб роздавити своїх страшних, непримиримих ворогів, соціялістичну Росію і Україну, які вивісили прапор визволення всіх трудящих і всіх поневолених, чим завдають смертельний удар світовому пануванню Анґлії, а тим самим і світовому пануванню імперіялістичного капіталу. Між цими двома силами — між соціялістичними республіками і імперіялістичною Анґлією — почалася страшна боротьба, боротьба не на життя а на смерть, бо примирення між ними, подібно як між двома силами природи — водою і вогнем — бути не може, бо вони опираються і виростають із прінціпів, які попросту взаємно себе виключають.

В боротьбі цій мобілізує одна сторона усі реакційні сили світа, а друга звертається

до визискуваних і поневолених мас і народів, та взиває їх скинути кайдани капіталу, що віками давили і крівавили їх.

Колонії є ахілевою пятою, але одночасно і джерелом буйного розвитку імперіялістичного капіталу; з них висмоктує він усі життєві соки та черпає свої сили. Без них він був би худим, дрантивим, безсилим як кволе сотворіння, якому не дають відповідної поживи. Це можна бачити на цілому ряді більших або менших капіталістичних европейських держав, що не мають своїх колоній; в них капітал панує справді, експлуатує і визискує, але його панування і експлуатація обмежується тільки на трудовий люд внутрішнього ринку, однак він не має сили і засобів вийти поза межі своєї держави і гнобити та визискувати чужі народи: він задихується сам в собі, він животіє і не йде тим темпом розвою, яким повинен іти силою своєї природи. І тому не дивниця, що навіть найменші капіталістичні держави мріють і змагаються о свої колонії, щоб придбати свіжого життєвого соку для свого капіталу.

На це явище капіталістичної доби звернула головну увагу соціялістична Росія з самого початку свого істнування. Вона, зразу освободивши свої колоніяльні народи, брутально гноблені царатом, вибрала для успішного переведення боротьби з своїм смер-

тельним ворогом, імперіялістичним капіталом і капіталом взагалі, цю його слабу сторону — колонії. Для неї стало зовсім ясним, що визволити колонії і їх народи з рук хижацького капіталу, значить увільнити ці автохтонні народи з тяжкого ярма, зробити їх панами їхньої землі, а заразом позбавити капітал найважнійшого джерела життя і засудити його попросту на смерть. Викинути капітал з його колоній означає викликати в цілій капіталістичній машинерії так страшне замішання, а в капіталістичному суспільстві так страшну соціяльну крізу, що їх закінченням мусіла би бути тільки світова революція, а вислідом її новий суспільний лад, лад соціялістичний.

Отже боротьба за визволення колоніяльних народів, це ні менше ні більше, як приспішення світової революції, в якій згорить капіталістичний лад, лад визиску й неволі, а народиться новий лад — свободи й соціяльної справедливости.

В цім якраз життєво заінтересовані соціялістичні республіки, Росія і Україна, і вони ведуть цю боротьбу з великою інтензивностю.

Боротьба за визволення колоніяльних народів звернена головно проти Анґлії, бо вона, яко чисто колоніяльна держава, взяла під ноги пів світа і по зникненню її могучих і небезпечних конкурентів, Німеччини і Росії, стала майже виключною представ-

ницею і аванґардою войовничого імперіялістичного капіталу. Смертельну небезпеку цеї боротьби Анґлія пізнала дуже скоро і по перших невдачних змаганнях здавити большевизм оружною силою світової й російської реакції, старається за порадою соціяліста-оппортуніста Гендерсона (це характерне!) не дражнити большевиків, не вживати оружної боротьби проти них, перестати втручатися у внутрішні справи большевицької Росії й України, шукати з ними згоди, в надії, що большевики за це припинять боротьбу за визволення колоній.

Але цеї боротьби притишити пролетарський уряд власновільно не може, бо це значило би припинити біг ідей, які огорнули цілий світ і уступити з поля бою перед капіталом, оставляючи йому вільну руку в дальшім розвитку, гноблення і визиску.

Боротьба йде, за будучність людського роду взагалі.

Представити докладно орґанізації цеї боротьби дуже важко, через брак автентичних матеріялів, а робити висновки з явищ і подій, які тепер бачимо в колоніях, теж не легко, бо вони є вже наслідками цеї орґанізаційної роботи. Але мимо цего вістки, які продираються до ґазет, все ж таки дають нам змогу кинути деяке світло на цю орґанізацію.

Боротьба звернена в першій мірі на південний, сумежний з совітською Росією азійський суходіл, який лежить у сфері експлуатації анґлійського капіталу і заселений майже виключно народами Ісляму. Про орґанізацію цеї боротьби інформує нас „Times“ (з грудня 1919 р.). Він пише, що в Москві при „Східнім департаменті комісаріяту закордонних справ“, утворилася магомеданська фракція: „Ліґа для визволення Ісляму“. Ліґа ця дістає від совітського уряду 5 міліонів рублів в золоті підмоги, для викликування й переводження повстань магомеданських народів проти европейської влади. Щоб скрити свої бунтарські тенденції, вона приняла назву „Ліґи охорони Ісляму“. Метою її має бути ведення устної і писемної пропаґанди, як також моральна й матеріяльна підмога всіх істнуючих орґанізацій, що йдуть до цих самих цілей, що й Ліґа.

Ліґа приймає репрезентації всіх народів Ісляму без виїмку.

До Ліґи приступили ось які орґанізації:

1) Народовці Египту.
2) Народовці Турції.
3) Партія „Єдности й Поступу“.
4) Народовці Індії.
5) Патріоти Авфґаністану.
6) Союз магомедан Кавказу.

7) Конґрес магомедан Росії.
8) Ліґа народів Персії.

Головний осідок Центрального Виконавчого Комітету Ліґи є в Москві, а на чолі його стоять такі визначні магомедани як Акчураєв, Ґаджєв, Мерджімеком і и., які працюють разом з Караганом, Бравіном, Вознесенським і иншими большевиками.

Для улегшення поширення роботи Ліґи на ріжні краї, вона утворила два підкомітети: перший, „Центральний Східний Комітет", має нагляд над усіми орґанізаціями в Персії, Закавказю, Анатолії, Туркестані, Авфґаністані і Індіях і має свій головний осідок в штабі військ Мустафи-Кемаль-Паші; другий, „Центральний Европейський Комітет", має свій осідок в Берліні і веде пропаґанду в Европі, Египті, Европейській Турції і т. д.

Ліґа постановила видавати орґан на перськім, арабськім, турецькім і татарськім язиках і в цілях пропаґанди роздавати його безплатно.

Отже з Москви, з цего революційного світового центра йдуть нитки большевицької аґітації і пропаґанди до ріжних народів Азії, що за всяку ціну змагаються визволитися з ярма европейського імперіялістичного капіталу.

Пропаґанду ведуть місії, потворені з ріжних національних секцій, а на чолі місій стоять люде, вишколені в соціялістич-

них науках і докладно обізнані з засадами радянської сістеми. Таким місіям дається до вжитку цілі поїзди, наповнені пропаґандною літературою, яку поширюватиметься серед тубольчої людности. Недавно писала одна зі швайцарських ґазет (Gazette de Lausanne), що вона довідується з віродостойних джерел, що спеціяльний поїзд з 120 особами, заосмотреними в відповідні фонди, вибирається з Москви до Авфґаністану, щоб звідсіль увійти в безпосередні зносини з Індією. Поїзд наладований кількома міліонами томів і пропаґандних брошур.

Але не лише висилається місії до колоніяльних народів в цілях большевицької пропаґанди, до них висилається і большевицьких інструкторів для орґанізування і підготовки оружних повстань. Про це натякає Радек в розмові з одним анґлійським кореспондентом. Він говорить, що „ми можемо висилати до східних народів офіцерів, як інструкторів — офіцерів не старої школи — але людей своєї власної школи, головно інструкторів для артілерії, які давніще були металовцями в путіловських заводах. Ці найкращі робітники Росії мають потрібне математичне знання, щоби підготовити першорядних артілерійських офіцерів. Ми можемо вислати і технічних експертів та закладати фабрики вибухових матеріялів і арсенали. Десять дібраних людей, висланих на Схід,

рівняється після нашого дволітнього досвіду, одному експедиційному корпусові."

Інтензивність большевицької аґітації і пропаґанди серед колоніяльних народів Азії сильно зросла, коли червоним арміям вдалося остаточно опанувати Туркестан і посунутися до границі Персії, а цим самим стрінутися безпосередно зі сферою впливу Анґлії. З Туркестану зроблено важний осередок большевицької аґітації; в Ташкенті утворили большевицькі власти 50 шкіл пропаґанди. По скінченню цих шкіл, в яких звертається головну увагу на знання східних мов, аґітатори висилаються до Індії, Китаю й усіх магомеданських країв. В Туркестані розвинено надзвичайно енерґічну акцію на Авфґаністан, де большевицькі і повстанчі війська заняли після анґлійських ґазет міста Герат і Кабуль. Взагалі цілий Авфґаністан підмінований і Анґлія дрожить о Індію, яка з ним сумежна. Сітуація настільки характерна для відносин в Індії, що в Кабулі сидить навіть большевицька місія, в яку входить, крім инших, Махендра Пратап Сінґ, який називає себе головою тимчасового індійського уряду. Анґлійців огортає страх, що большевикам вдасться наклонити еміра Авфґанів до походу на Індію і коли він буде розбитий, тоді серед анархії, що повстане в Авфґаністані, народиться там радянська республіка, а ця стане базою широко орґанізованої пропаґанди в північній

Індії, якої утрачення не дасться довше повстримати.

Під впливом так небезпечного сусідства, в самій Індії вариться й клекоче. Революційний визвольний рух, який на протязі усього панування Анґлії ніколи там не вигасав, прибрав тепер великанські форми. Бунти, атентати на високих анґлійських урядовців, заворушення, а передовсім великі страйки фабричних і портових робітників, підкопують повільно але систематично позіцію анґлійського імперіялізму і, здається, не далекий час, коли на Індії заломиться ціле світове панування Анґлії.

Не менше поширений революційний рух і в Персії. Під впливом большевицької аґітації почалися оружні повстання, а перські повстанці заприсягли не складати зброї так довго, доки остаточно не проженуть зі своєї землі Анґлійців. Населення стоїть по стороні повстанців.

Найбільш різькі і рішучі форми приняв визвольний рух в Турції, яка, сміло можна сказати, станула на чоло магомеданських народів, що рвуться скинути ярмо анґлійського імперіялізму.

Турція у світовій війні поділила долю своїх союзників, центральних держав: її розбито й роздоптано. На турецького трупа кинулись кровожадні европейські шакалі, імперіялістичні держави-побідники, зі заміром

розірвати його на куски. Але це оживило його. Турецький народ під впливом нових ідей, ідей вольности й свободи всього людства, які несла йому революція російська і українська, отрясся з мертвеччини й станув до бою зі своїми европейськими катами. Провід взяла в руки знову партія „Єдности і Поступу“ т. є: молодотурки, яких по нещасно скінченій війні було з прокляттям вигнано й усунено з публичного життя. Передові мужі партії Мустафа-Кемаль і Енвер Паша зорґанізували недобитків давніх військ і розпочали воєнну акцію проти коаліції в Малій Азії. Енвер Паша, згортувавши коло себе 40.000 війська, оперся сильною ногою в Азербейджані і Даґестані та злучився, як це заявив Радек, через Ташкент і Каспійське Море з большевиками. Мустафа Кемаль, який виявив живу діяльність в Анатолії, стоїть в живих зносинах з Енвер Пашою, а через його з совітським урядом в Москві, який, як запевняють турецькі націоналісти, після ґазетніх вісток з Константинополя, утворив спеціяльні полки із турецьких полонених в Росії, що мають становити кадри червоних армій у краях Ісляму. Турецькі комуністи працюють на спілку з націоналістами. Наслідок цеї діяльности турецьких комуністів і націоналістів такий, що Мала Азія стоїть на вулькані, а Константинополь є зовсім відтятий від азій-

ського материка, бо Анґлійці зі страху перед повстанцями спалили міст на Босфорі.

Ще більші наслідки цеї акції показалися в Мезопотамії і Сирії, де Араби, звели цілий ряд боїв з Анґлійцями, скликали конґрес до Дамаску, де й проголосили незалежність великої арабської держави.

З Малої Азії перекинувся визвольний рух і на музулманські народи Африки.

Немилосерно давлений і експлуатований анґлійським капіталом Египт був усе в революційній горячці і цілим рядом атентатів та повстань протестував проти анґлійського ярма. Тепер визвольний рух приняв надзвичайно грізні форми для Анґлії, а останнім його актом було проголошення незалежности Египту. Це повело до дальших утисків і заведення виїмкового стану. Капітал иншої розвязки соціяльно-політичних і національних питань не знає.

З Египту революційний рух поширився на Судан, де після відомостей з Москви розгорілося повстання проти Анґлійців, а народне зібрання мало проголосити незалежність Судану.

Европейський і імперіялістичний капітал загрожений і в Тріполісі, Тунісі, Альжирі, Марокко, де працюють над визволенням цих колоній італійські, еспанські й французькі комуністи та колоніяльні жовніри, що кровавились на полях Франції за інтереси

розбійничого европейського капіталу, а тепер, научившися чимало в Европі, повернули домів і борються дальше, але не в інтересах гнобителів, а в інтересах свого гнобленого народу.

Революційний рух не проминув і південної Африки, де по ґазетним вісткам, проголошено вже радянську республіку.

Велику увагу звернув совітський уряд на большевицьку пропаґанду в середній і східній Азії, щоб вирвати ці країни з кігтів европейсько-американсько-японського імперіялізму.

В Хіві і Бухарі працює місія Ліяна, де заключено навіть тайний договір. Монґолія і Манджурія стоять під повним впливом большевицьких аґітаторів, а Китай, де на чолі революційного руху стоїть старий, випробований революціонер Сун-Ят-Сен, який є в сталих зносинах з Леніном і Троцьким, має бути під революцію зовсім готовий.

Важну ролю в боротьбі проти японського імперіялістичного капіталу відограє Корея. Там повстання, бунти, вбивства японських салдат тубольчою людністю не устають. В Росії утворився народний корейський союз для викликання революції і увільнення краю від Японців. Корейські революціонери борються в рядах червоної армії. В Кореї і на Сибіру заложено багато большевицьких пропаґандних шкіл, де коло

30.000 японських салдат, головно сільської бідноти, має вчитися основ радянської сістеми, щоб їх опісля пропаґувати в своїм краю.

Найкращим показчиком поширення революційного большевицького руху на Сході Азії та його небезпеки для японського імперіялізму, може послужити факт, що японський уряд вислав свої війська до Східного Сибіру, розпочав офензиву проти большевиків, щоб заняти полосу краю по Амур, в крові втопити там большевицький рух, як це робить у себе дома, і цим способом відгородити себе від пожежі, яка грозить полумям обхопити нову капіталістичну японську будівлю, спалити її, а на її місце виставити новий гарний будинок соціялістичного ладу.

Так отже з наведених фактів і подій бачимо, що цілий колоніяльний світ, стиснений кліщами імперіялістичного світового капіталу, а головно анґлійського, підважений уже в своїх основах невсипучою, невстриманою аґітацією і пропаґандою совітського російського й українського уряду. Під впливом цеї пропаґанди виснажені й вимучені світовим імперіялізмом колоніяльні народи рвуть свої кайдани і завдають смертельний удар свойому ворогові, що виріс, розвинувся і набрав непомірних експлуататорських сил на їхній крові, і цим способом помагають у боротьбі світовому пролетаріятові, що не

менше стогне в тисках капіталу, скинути прокляте ярмо свого спільного гнобителя. І хай тисячу разів виклинають під напором Англії найвищі магомеданські архієреї (шеїк-уль-іслям) большевизм в Константинополі і Каїрі, хай голосами аж під саме небо виють ґазетні світові буржуазні собаки, що християнський світ у небезпеці, що европейська культура й цивілізація, несена з такою „посвятою“ і трудощами в колонії, у найвищім степені загрожена, що загрожена навіть Европа, яку заллють варвари й дикуни Сходу, то ці викляття й виття нікого не зворушать. Капіталістична культура Европи, якою пишається буржуазний світ, насичена кровю і сльозами мучених, катованих і визискуваних народів і трудових мас усього світу, хай пропадає, — за нею, крім експлуататорів, ніхто сльози проливати не буде, бо кожний знає, що на її місце повстане нова культура, культура пролетарська, витворена вільними народами, в вільних взаєминах і в братній любові до себе, а така культура буде найвищим щастям людства!

З друкарні Ігн. Штайнмана, т. г о. п., Відень, IX.

БІБЛІОТЕКА „НОВОЇ ДОБИ“

орґану Закордонного Комітету
Української Комуністичної Партії.

Досіль видано:

№ 1. **В. Винниченко:** Всесвітня революція. Відень, 1920, 16⁰, 16 стор.

№ 2. **В. Винниченко:** Українська державність. (друкується.)

№ 3. **В. Левинський:** Соціялістична революція і Україна. (друкується.)

№ 4. **Г. Паламар:** Капітал, колоніяльні народи і большевизм. Київ—Відень, 1920, 16⁰, 24 стор.

№ 5. **М. Шаповал:** Інтеліґенція і пролетаріят. (друкується.)

.....

Замовлення посилати на адресу адміністрації „Nowa Doba“, Wien, VII. Burggasse 2.